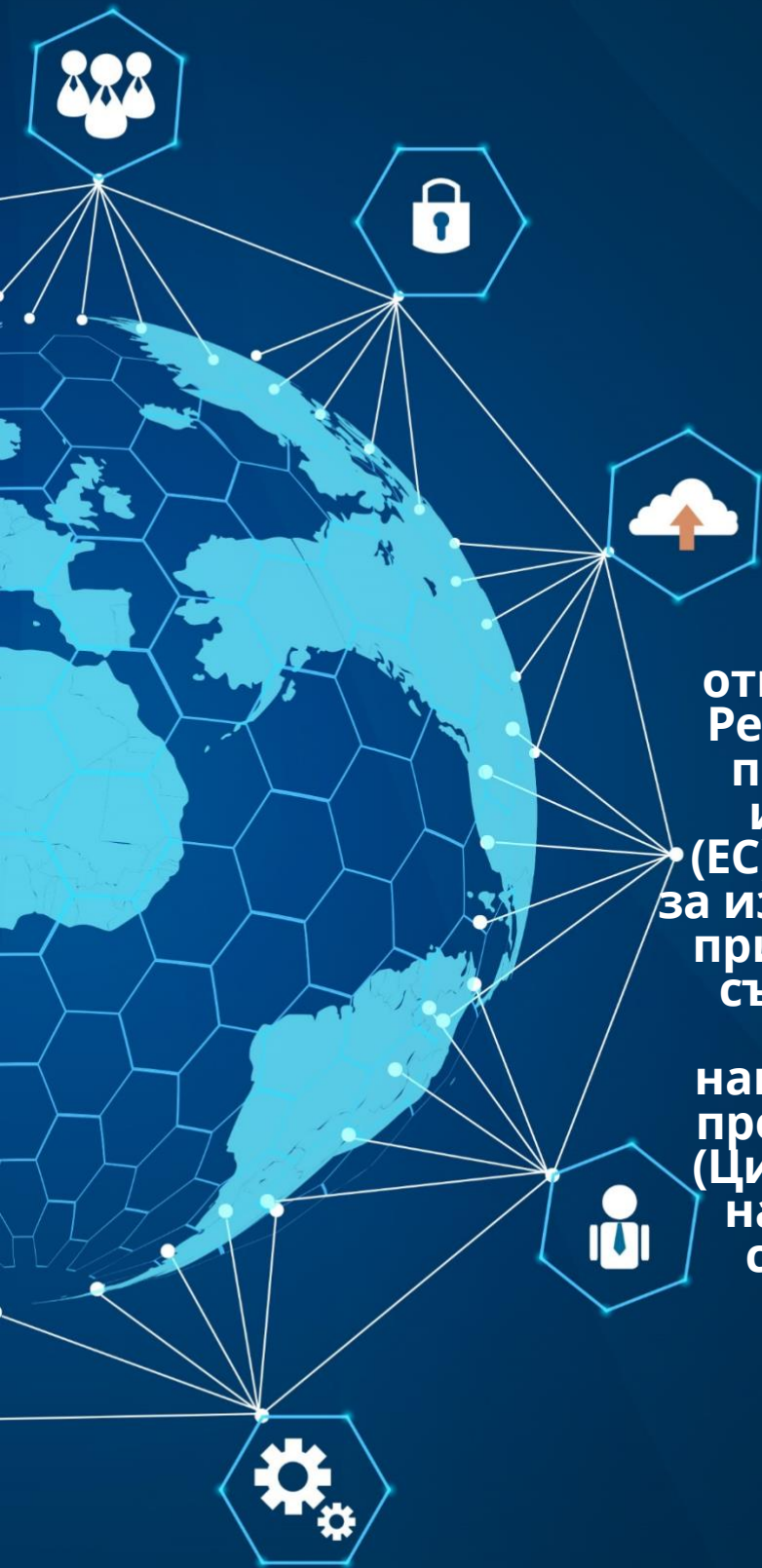

Съвместно становище

**1/2022 на ЕКЗД и ЕНОЗД
относно предложението за
Регламент на Европейския
парламент и на Съвета за
изменение на Регламент
(ЕС) 2021/953 относно рамка
за издаването, проверката и
приемането на оперативно
съвместими сертификати
за ваксинация срещу,
направено изследване за и
преболедуване на COVID-19
(Цифров COVID сертификат
на ЕС) с цел улесняване на
свободното движение по
време на пандемията от
COVID-19.**

14 март 2022 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

1	Контекст.....	3
2	Обхват на становището.....	4
3	КОМЕНТАРИ	5
3.1	Общи коментари	5
3.2	Конкретни коментари.....	6
3.2.1	Липса на доказателствено основание за оценката на необходимостта и пропорционалността на предложението	6
3.2.2	Промени в настоящите полета с данни	7

Европейският комитет по защита на данните и Европейският надзорен орган по защита на данните

като взеха предвид член 42, параграф 2 от Регламент 2018/1725 от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО,

като взеха предвид Споразумението за ЕИП, и по-специално приложение XI и Протокол 37 към него, изменени с Решение № 154/2018 на Съвместния комитет на ЕИП от 6 юли 2018 г.,

като взеха предвид искането за съвместно становище на Европейския надзорен орган по защита на данните и на Европейския комитет по защита на данните от 3 февруари 2022 г. относно предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2021/953 относно рамка за издаването, проверката и приемането на оперативно съвместими сертификати за ваксинация срещу, направено изследване за и преболедуване на COVID-19 (Цифров COVID сертификат на ЕС) с цел улесняване на свободното движение по време на пандемията от COVID-19, както и във връзка с предложението за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2021/954 относно рамка за издаването, проверката и приемането на оперативно съвместими сертификати за ваксинация срещу, направено изследване за и преболедуване на COVID-19 (Цифров COVID сертификат на ЕС) по отношение на граждани на трети държави, които пребивават законно на територията на държавите членки по време на пандемията от COVID-19,

ПРИЕХА СЛЕДНОТО СЪВМЕСТНО СТАНОВИЩЕ

1 КОНТЕКСТ

1. На 3 февруари 2022 г. Комисията прие предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2021/953 относно рамка за издаването, проверката и приемането на оперативно съвместими сертификати за ваксинация срещу, направено изследване за и преболедуване на COVID-19 (Цифров COVID сертификат на ЕС) с цел улесняване на свободното движение по време на пандемията от COVID-19 („първото предложение“). Комисията предлага да основе първото предложение на член 21, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), според който всеки гражданин на ЕС има право свободно да се движи и да пребивава в рамките на територията на държавите членки¹ при спазване на ограниченията и условията, предвидени в Договорите, и на мерките, приети за тяхното осъществяване.
2. На 3 февруари 2022 Комисията също прие предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за изменение на Регламент (ЕС) 2021/954 относно рамка за издаването, проверката и приемането на оперативно съвместими сертификати за ваксинация срещу, направено изследване за и преболедуване на COVID-19 (Цифров COVID сертификат на ЕС) по отношение на граждани на

¹ Позоваванията на „държави членки“ в настоящия документ следва да се разбира като позоваване на „държавите — членки на ЕИП“, а позоваванията на „ЕС“ следва да се разбират като позовавания на „ЕИП“.

трети държави, които пребивават законно на територията на държавите членки по време на пандемията от COVID-19 за изменение на Регламент (ЕС) 2021/954 относно рамка за издаването, проверката и приемането на оперативно съвместими сертификати за ваксинация срещу, направено изследване за и преболеждане на COVID-19 (Цифров COVID сертификат на ЕС) по отношение на граждани на трети държави, които пребивават законно на територията на държавите членки по време на пандемията от COVID-19 („второто предложение“ и заедно с първото предложение — „предложенията“). Комисията предлага да основе второто предложение на член 77, параграф 2, буква в) от ДФЕС, според която Съюзът разработва политики, в които се определят условията, при които гражданите на трети страни могат да се движат свободно на територията на Съюза.

3. Европейският комитет по защита на данните (ЕКЗД) и Европейският надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД) отбелязват, че предложенията имат за цел да удължат прилагането на Регламент 2021/953 (Цифров COVID сертификат на ЕС) и, като следствие от това, на Регламент 2021/954 с 12 месеца, както и да удължат със същия срок правомощието на Комисията да приема делегирани актове съгласно Регламент (ЕС) 2021/953 („регламента“).
4. В допълнение към удължаването на прилагането на цифровия COVID сертификат на ЕС, предложенията имат за цел да изменят някои разпоредби на регламента:
 - 1) Разширяване на определението за тестове за SARS-CoV-2, които разчитат на откриването на вирусни протеини (антигени), за да се включат имуноанализите, извършвани в лабораторна среда, а не само бързите антигенни тестове, които дават резултати за по-малко от 30 минути.
 - 2) Изрично пояснение, че сертификатите за ваксинация трябва да съдържат броя на дозите, поставени на притежателя, независимо от държавата членка, в която са били поставени, за да се гарантира, че общият брой действително поставени дози е точно отразен.
 - 3) Включването на сертификатите за ваксинация, издадени за ваксина срещу COVID-19, която е в процес на клинични изпитвания, в сертификатите, които могат да бъдат приемани от държавите членки, за да се премахнат ограниченията на свободното движение; както и
 - 4) Коригиране на грешна препратка в член 13, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/953.
5. На 3 февруари 2022 г. Комисията поиска от ЕКЗД и ЕНОЗД да изготвят съвместно становище относно предложението в съответствие с член 42, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2018/1725 (ЕСРЗД)² по отношение на направените предложенията.

2 ОБХВАТ НА СТАНОВИЩЕТО

6. Предложенията имат изключително значение поради сериозното си въздействие върху защитата на правата и свободите на лицата по отношение на обработването на техните лични данни. Обхватът на настоящото съвместно становище е ограничен до аспектите на предложенията, свързани със защитата на личните данни, които представляват основна част от предложенията.

² Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

7. С цел яснота, тъй като второто предложение е ограничено до гарантирането, че държавите членки прилагат правилата, предвидени в първото предложение, по отношение на граждани на трети държави, които пребивават или престояват законно на тяхна територия и имат право да пътуват до други държави членки в съответствие с правото на Съюза, ЕКЗД и ЕНОЗД ще представят своите препоръки, като поставят акцент върху първото предложение. С оглед на това общите коментари и съображения, изразени в настоящото съвместно становище, са изцяло приложими и за двете предложения.
8. Като не разглеждат други важни етични и обществени аспекти, върху които предложенията биха могли да окажат въздействие от гледна точка на спазването на основните права, ЕКЗД и ЕНОЗД изтъкват, че е от съществено значение, че предложенията са последователни и не противоречат по никакъв начин на прилагането на Общия регламент относно защитата на данните (ОРЗД)³. С това се цели не само правна сигурност, но и избягване на възможността предложенията да доведат до пряко или непряко застрашаване на основното право на защита на личните данни, както е установено в член 16 от ДФЕС и член 8 от Хартата на основните права на Европейския съюз („Хартата“).
9. ЕКЗД и ЕНОЗД са запознати с текущия законодателен процес, през който преминават предложенията и подчертават, че са на разположение на съзаконодателите да предоставят допълнителни съвети и препоръки по време на целия процес и да гарантират, по-специално, правна сигурност и надлежна защита на личните данни за субектите на данни в съответствие с ДФЕС, Хартата и законодателството на ЕС за защита на данните.

3 КОМЕНТАРИ

3.1 Общи коментари

10. ЕКЗД и ЕНОЗД припомнят, че спазването на правилата за защита на данните не представлява пречка за борбата с пандемията от COVID-19 и че в същото време общите принципи на ефективност, необходимост и пропорционалност трябва да ръководят всяка мярка, приета от държавите членки или институциите на ЕС, която включва обработване на лични данни за борба с COVID-19⁴. Следва да се извършва редовна оценка на всички мерки за борба с пандемията от COVID-19, като се вземат предвид съответните научни доказателства и въведените допълнителни мерки, за да се оценява непрекъснато кои действия остават ефективни, необходими и пропорционални. Освен това ЕКЗД и ЕНОЗД припомнят и принципите, свързани с обработването на лични данни, посочени в член 5 от ОРЗД, по-специално на ограничаване на съхранението, свеждане на данните до минимум, както и на прозрачност.

³ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г, стр. 1).

⁴ Вж. също Насоки № 4/2020 на ЕКЗД относно използването на данни за местонахождение и инструменти за проследяване на контакти във връзка с пандемията от COVID-19, т. 4; Изявление на ЕКЗД относно обработването на лични данни във условията на разпространение на заразата от COVID-19. Прието на 19 март 2020 г.

11. ЕКЗД и ЕНОЗД разбират необходимостта от удължаване на прилагането на регламента като се има предвид продължаващата заплаха от SARS-CoV-2, включително от неговия вариант Omicron, чиято повишена инфекциозност доведе до много висок процент на уведомяване за случаи в целия Европейски съюз и оказва значителен натиск върху здравните системи и обществото; невъзможността да се предвидят последиците от евентуално увеличаване на случаите на инфекция през втората половина на 2022 г.; и рискът от удължаване на пандемията в резултат на появата на нови варианти на SARS-CoV-2.
12. Въпреки това ЕКЗД и ЕНОЗД подчертават, че всички ограничения на свободното движение на лица на територията на Съюза, въведени с цел да се ограничи разпространението на SARS-CoV-2, включително изискването за представяне на цифрови COVID сертификати на ЕС, ще бъдат премахнати веднага щом епидемичната обстановка го позволява. Освен това ЕКЗД и ЕНОЗД ще обърнат специално внимание на развитието на пандемията от COVID-19, и по-специално на използването на лични данни след края на пандемията.
13. ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че първото предложение не изменя съществено съществуващите разпоредби на регламента по отношение на обработването на лични данни.
14. Ето защо ЕКЗД и ЕНОЗД приветстват факта, че ОРЗД ще продължи да се прилага за обработването на лични данни, извършвано при прилагането на регламента.

3.2 Конкретни коментари

3.2.1 Липса на доказателствено основание за оценката на необходимостта и пропорционалността на предложението

15. **ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че Комисията не е извършила оценка на въздействието на предложенията.** Според Комисията това се дължи на неотложността и ограничения обхват на самите предложения⁵.
16. ЕКЗД и ЕНОЗД припомнят, че първоначалното предложение за регламент не е било придружено от оценка на въздействието. В коментарите си, изложени в становище 4/2021 относно цифровото зелено удостоверение, ЕКЗД и ЕНОЗД подчертаха липсата на оценка на въздействието, придружаваща първоначалното предложението, и посочиха, че подобна оценка на въздействието би могла да предостави обосновка по отношение на въздействието на мерките, които се приемат, както и на ефективността на вече съществуващите мерки с по-ниска степен на намеса⁶.
17. ЕКЗД и ЕНОЗД вземат под внимание неотложния характер на първото предложение, като се има предвид, че при липсата на удължаване на приложимостта на регламента той ще престане да се прилага на 30 юни 2022 г.

⁵ Вж. напр. обяснителния меморандум към проектопредложението.

⁶ Съвместно становище 4/2021 на Европейския комитет по защита на данните и Европейския надзорен орган по защита на данните относно предложението за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно рамка за издаването, проверката и приемането на оперативно съвместими удостоверения за ваксинация, направен тест и преболедуване с цел улесняване на свободното движение по време на пандемията от COVID-19 (Цифрово зелено удостоверение), т. 16.

18. Въпреки това, като се има предвид и епидемичното развитие във връзка с COVID-19 през последните месеци, ЕКЗД и ЕНОЗД смята, че е можело да се предвиди необходимостта от удължаване на приложимостта на регламента, и по подразбиране — на Регламент (ЕО) № 2021/954 по отношение на гражданите на трети държави, и съответно е следвало да се извърши по-задълбочена оценка на въздействието върху основните права, включително върху правото на защита на данните.
19. Освен това ЕКЗД и ЕНОЗД подчертават също, че в съответствие с член 16, параграф 2 от Регламента до 31 март 2022 г. Комисията трябва да представи доклад на Европейския парламент и на Съвета относно прилагането на регламента, съдържащ по-специално оценка на въздействието на регламента върху улесняването на свободното движение, основните права и недискриминацията, както и върху защитата на личните данни по време на пандемията от COVID-19. **ЕКЗД и ЕНОЗД категорично считат, че предложението следва да бъде придружено от посочения по-горе доклад, както е предвидено в същия член от регламента, за да се предостави ясна обосновка относно необходимостта и пропорционалността на първото предложение, като се вземе предвид, наред с другото, развитието на епидемичната обстановка във връзка с пандемията от COVID-19, както и въздействието върху основните права и недискриминацията, по-специално въз основа на притежаването на конкретна категория медицински сертификат⁷.** Освен това ЕКЗД и ЕНОЗД са на мнение, че в доклада следва да бъдат разгледани и други технически въпроси, като например въпроси относно сигурността на личните данни при използването на сертификатите, които са възникнали при прилагането на регламента на практика.
20. Както беше посочено по-горе, във връзка с това **ЕКЗД и ЕНОЗД подчертават необходимостта от непрекъсната оценка на това кои мерки продължават да са ефективни, необходими и пропорционални по отношение на целта на борбата с пандемията от COVID-19.** Освен това ЕКЗД и ЕНОЗД припомнят **законовото изискване за непрекъснатото прилагане и интегриране на принципите за защита на данните съгласно член 5 от ОРЗД във всяка операция по обработване на лични данни.**

3.2.2 Промени в настоящите полета с данни

21. Първото предложение съдържа изрично пояснение, че сертификатите за ваксинация трябва да съдържат броя на дозите, поставени на притежателя, независимо от държавата членка, в която са били поставени, за да се гарантира, че общият брой действително поставени дози е точно отразен.
22. Затова първото предложение има за цел да измени член 5, параграф 2, буква б) от регламента, както следва [предложените промени са в курсив]: „информация за ваксината срещу COVID-19 и броя на дозите, поставени на притежателя, **независимо от държавата членка, в която са били поставени**“;
23. В конкретния случай, описан по-горе, ЕКЗД и ЕНОЗД разбират, че предложената промяна има за цел да се справи със ситуации, при които лица са получили дози ваксини в различни държави членки. Поради това предложената промяна изглежда се ограничава до строго необходимото и не поражда особени опасения от гледна точка на защитата на данните.

⁷ Вж. член 3, параграф 7 от регламента.

24. Това обаче би било различно, ако Комисията се стреми да измени съществено настоящите полета с данни. В този смисъл **ЕКЗД и ЕНОЗД припомнят предишната си позиция, че всяка промяна в полетата с данни може да изисква повторна оценка на рисковете за основните права и че чрез приемането на делегирани актове следва да се добавят само по-подробни полета с данни (подкатегории данни), попадащи във вече определените категории данни**⁸.
25. Освен това ЕКЗД и ЕНОЗД отбелязват, че в първото предложение се предвижда, че лицата, участващи в клинични изпитвания за разработването на ваксини срещу COVID-19, също отговарят на условията за получаване на сертификат за ваксинация срещу COVID-19 (EUDCC). От съображения за правна сигурност **ЕКЗД и ЕНОЗД считат, че в първото предложение следва да се изясни дали информацията, че даден субект на данни е участвал в клинично изпитване, ще бъде или няма да бъде добавена към категориите данни, изброени в член 5, параграф 2 от регламента**. Ако бъде добавена такава категория данни, ЕКЗД и ЕНОЗД препращат към препоръките, отправени в параграф 41 от Съвместно становище 4/2021 на ЕКЗД и ЕНОЗД и припомнени в параграф 23 от настоящото становище.
26. ЕКЗД и ЕНОЗД също припомнят параграф 39 от съвместното становище, в което отбелязват, че *„(...) подход, при който всеобхватните набори от данни и QR кодовете се поддържат по различен начин, може да подобри свеждането на данните до минимум при различните случаи на използване.“* Ако цифровият COVID сертификат, съдържащ трите дози или всяка нова възможна доза, бъде използван за други цели, освен свободата на движението, необходимите категории лични данни, включени в QR кода, трябва да бъдат преразгледани и да се намерят различни технически решения за подобряване на свеждането на данните до минимум при различните случаи на използване. **Ето защо ЕКЗД и ЕНОЗД приканват Комисията да съдейства на държавите членки при разработването на такива технически спецификации**⁹.

Брюксел, 14 март 2022 г.

За Европейския надзорен орган по защита на данните

За Европейския комитет по защита на данните

Европейски надзорен орган по защита на данните

Председател

(Wojciech Wiewiorowski)

(Andrea Jelinek)

⁸ Съвместно становище 4/2021 на Европейския комитет по защита на данните и Европейския надзорен орган по защита на данните, параграф 41.

⁹ Вж. официалните коментари на ЕНОЗД по проекторешение за изпълнение на Комисията за изменение на Решение за изпълнение (ЕС) 2021/1073 за определяне на техническите спецификации и правила за прилагането на рамката за доверие за Цифровия COVID сертификат на ЕС, въведена с Регламент (ЕС) 2021/953 на Европейския парламент и на Съвета, 18 октомври 2021 г. https://edps.europa.eu/system/files/2021-10/2021-0943%20Formal_comments_EUDCC_en.pdf).

[Наименование на уебсайта]

Съвместно становище 1/2022 на ЕКЗД и ЕНОЗД относно удължаването на срока на действие на регламента за сертификатите във връзка с Covid-19